

Žan

10. MAJ, 1960

Yugoslav (Slovene) fortnightly newspaper in Australia

OJ Z BOGOM, TI PLANINSKI SVET

*Na nebu zvezde sevajo,
na vasi fantje pevajo,
pojo glasno, pojo lepo,
pri srcu pa jim je hudo.*

*Kaj bi ne bilo jim hudo,
kaj bi ne bilo jim bridko,
od doma se poslavljaajo,
na vojsko se odpravljajo.*

*Planine sončne, ve moj raj,
jaz tudi ločim se sedaj;
a Bog le ve, kaj tu pustim,
in Bog le ve, kaj zdaj trpim.*

*Tu narod biva še krepak,
tu biva narod — poštenjak,
ki svet ga še okužil ni,
ki čas ga omehkužil ni.*

*Tu rod je moj, tu moj je kraj,
tu živel rad bi vekomaj,
ni kraja mi krasnejšega,
ni ljudstva mi milejšega.*

*Kar sreče sem na svetu užil,
sem jo v mladosti cvetu pil,
sem pil vrh sončnih jo višin,
planine proste prosti sin.*

*In zdaj, planine, ve moj raj,
od vas tja v tuji moram kraj;
kako mi pa je to težko,
le on tam gori ve samo.*

*Oj z Bogom, domovinski svet,
oj z Bogom, ti planinski cvet,
nebeški čuvaj te vladar,
ne zabim te nikdar, nikdar!*

Simon Gregorčič

ZA SVOBODO IN EDINSTVO

THE AUSTRALIAN WORKERS' UNION

- ★ Skrbi za čez dvesto odredb in industrialnih sporazumov v državi N.S.W.
- ★ A.W.U. ima kot svoje pravne zastopnike poznano tvrdko Carroll & O'Dea.
- ★ A.W.U. se bori za svoje člane, ki ne prejmejo plač kot jih predpisuje zakon.
A.W.U. se bori pred sodiščem za na delu poškodovane člane.
Vabimo vse člane A.W.U., da se obračajo na nas na naslov:

238 Castlereagh St., Sydney

C. T. OLIVER, tajnik

Telefon: MA 9367

Opozarjamo na novo podružnično pisarno v Coomi:
78 SHARP ST., (GLADSTONE BUILDING)

HIŠE po raznovrstnih cenah v predmestjih:
Burwood, Croydon, Strathfield, Marrickville itd.
Obrnite se na našega rojaka NINA SAMSA
pri tvrdki

PINE & CO.

569 King St., Newtown (Sydney)

Tel.: LA 1154 — LA 1740

*Vsa protetična in ostala dela v ustih
Vam najboljše izvršuje slovenski*

Dental Laboratory

6 JOHN STREET — CABRAMATTA — SYDNEY

prvo nadstropje
(100 korakov od železniške postaje)

Tel.: UB 3877

Tel.: UB 3877

Slovenski informativni
polmesečnik v Avstraliji

Urednik: Ljenko Urbančič
90 Queen Street,
Woollahra, NSW.
Tel.: FB 4256

Izdaja:
SLOVENE PUBLISHING
CO. PTY. LTD.

Izhaja vsakega 10. in 25.
v mesecu. Naročnina za
leto 1960 £2.00

Printed by:
ITAL — PRINT
50 Gladstone St., Enmore, NSW
Phone: 51-4998

SYDNEY!

ZABAVA S PLESOM

v

MACCABEAN HALLU
DARLINGHURST ROAD
— DARLINGHURST —

11. JUNIJA, 1960

Rezervirajte: FB 4256

Tel.: 28-2311

Tel.: 28-2311

Dr. J. KOCE

G.P.O. Box 670 - PERTH - W.A.

Pošiljamo pakete s hrano, tekstilom (štofi), zdravili in tehničnimi predmeti iz Trsta in Londona v domovino.

Velika novost! Domov lahko pošljete motorna kolesa, mopede in skuterje, tako da ne plačate carine niti Vi niti obdarovani. Samo resni interesi naj zahtevajo cenik in ga bomo takoj poslali.

Zastopnik za NSW.

MR. R. OLIP
65 Moncur St.

Woollahra, Sydney, NSW.
Tel.: FB 4806

Zastopnik za Vic.

MR. J. VAH
2 Kodre St.

St. Albans, Vic.
Tel.: 65-9378

Posamezni paketi so objavljeni v ŽARU 10. oktobra.

V VAŠ DENAR JE VAREN v BANK OF NEW SOUTH WALES

Osnovani 1817

Z IMOVINO ČEZ £500.000.000

S prijateljstvom in pozornostjo Vam bodo pomagali pri tej najstarejši in največji avstralski banki, ki ima čez 1.000 podružnic in agencij v vsaki državi Avstralije, Nove Zelandije, Fidjija, Papue, Nove Gvineje in v Londonu.

Pišite ali pa telefonirajte Vaši najbližji podružnici za

"A Complete Banking Service"

**BANK OF
NEW SOUTH WALES**

(INCORPORATED IN NEW SOUTH WALES WITH LIMITED LIABILITY)

OBČI IN HRANILNIŠKI BANČNI POSLI

AF5901Y

POSLANSTO TISKA

Precej je razširjeno mišljenje, da ne bi smeli pisati o spornih vprašanjih, ker pač taki članki povzročajo ločitev duhov.

Po taki logiki je edinost mogoča le tam, kjer vsak čepi tiho v svojem kotu in če sploh kaj spregovori, govori o vremenu, ker je tako najmanj bojazni, da bi koga užalil.

Složni bi mogoče tako bili. Napravili pa ne bi nič, ker bi to bila sloga v nedelavnosti. Časopisje je čuvar demokracije prav zato, ker je osnovno načelo demokracije, da se o stvareh javno razpravlja, ne pa slepomiši in intrigira. Probleme se da rešiti samo takrat, kadar se jih osvetli iz vseh strani in tako dodobra spozna.

Sloga pomeni sodelovanje. Za sodelovanje so pa najprej potrebni jasni pojmi.

"Politika" je prvi pojem, ki nam Slovencem po nepotrebnem dela mnogo težav. Vsak dan slišimo naše drage rojake, ko ponosno pravijo: "Sem zaveden Slovenec, toda v politiko se nočem mešati, niti o njej slišati." Kdor tako govori, je ali ignorant, ki ne ve, kaj beseda politika pomeni, ali je pa tako pokvarjen, da nalašč meša pojme, ker bo potem lažje ribaril v kalnem.

Slovenstvo ni ne gospodarski, ne verski, temveč političen pojem. Nekateri mislijo, da se je treba izogibati besede politika, ker ima tako slab prizvok pri naših ljudeh. Na žalost Slovenci še nimamo druge besede, ki bi pomenila isto in česar lahko služi vsem drugim narodom brez neprilik, zakaj bi se je mi morali izogibati. Dejstvo je, da je vsej zmešnjavi pri Slovencih krivo prav pomanjkanje poznanja političnih pojmov. Čim prej si bomo o njih na jasnem, tem prej bo prišlo do sloge in sodelovanja.

V davnih časih so se samo aristokrati

lahko bavili s politiko, ker meščani, delavci in kmetje niso imeli nobenih pravic. Po stoletnih borbah so (vsaj v zahodnih demokratskih državah) dobili pravico izbirati svoje predstavnike in odločati, kako se naj država upravlja. Davki, delovni pogoji, socialna zakonodaja so samo nekatera politična vprašanja, o katerih ima vsak posamezni državljani pravico in dolžnost razpravljati in odločati ter se tako "vtikati v politiko".

Tudi v Avstraliji bomo Slovenci našli sami sebe in prešli z mrtve točke. Z vztrajnostjo in žilavostjo je vse mogoče. Naloga vsakega od nas je, da neutrudno išče, spodbuja in povezuje rojake, ker prav gotovo jih je v Avstraliji še na stotine, ki prav tako, kot mi sami, ljubijo svojo domovino in želijo vstajenje svojega naroda.

Kot smo Slovenci v Avstraliji samo del celotne slovenske emigracije, tako je tudi "Žar" samo del slovenskega emigracijskega tiska. "Žar" sam ne bo spremenil usode našega naroda. Kamen do kamna palača, pravi pregovor. Tako je tudi "Žar" samo kamen do slovenske palače. Toda brez kamnov palače ni.

Če hočemo naš narod rešiti ponovnega krvavega obračunavanja in medsebojnega klanja, moramo svoje rojake doma in po svetu, prepričati o potrebi zavestnega in konstruktivnega dela v smeri demokratizacije javnega življenja doma. Razbijanje še nikoli ni rodilo dobrega sadu. Najbolj uspešen način je seveda podpiranje slovenskega tiska, ki take ideje širi.

V Avstraliji je to "Žar" in vsak nov naročnik je žebliček, čeprav majhen, v krsto komunistične diktature.

Kdor podpira "Žar", podpira napore za boljšo usodo slovenskega naroda. Kdor na njega pljuje, pljuje v lastno skledo.

Največji problem komunizma, v teoriji in praksi, je vprašanje države; vprašanje je stalni vir težav, ker so tako očitna protislovja v komunizmu samem.

Komunistični režimi so neka vrsta podtalne državljanske vojne med vlado in ljudstvom. Država ni samo orodje nasilja; družba ter izvršni organi državnega aparata so v stalni opoziciji proti vladi oligarhije, ki hoče to opozicijo uničiti z golim nasiljem. V praksi komunisti ne morejo doseči svojega cilja, da bi država obstojala samo na sili, niti si ne morejo družbe popolnoma podrediti. Toda imajo nadzorstvo nad organi nasilja, t.j. policijo in stranko, ki nadzirati ves državni aparat in njegove funkcije. Opozicija organov in funkcij države proti iracionalnosti države in policije ali posameznih političnih funkcionarjev je v resnici opozicija družbe prenešana v državni aparat. Je izraz nezadovoljstva z zatiranjem in oviranjem stvarnih teženj in potreb družbe.

V komunističnem sistemu niso država in državne funkcije organi nasilja, niti niso z njimi istovetni. Kot organizacija narodnega in družbenega življenja je država podrejena organom nasilja. Komunizem ne more rešiti tega nesmisla, ker zaradi svoje ga totalitarnega despotizma nujno privede do nasprotij z različnimi in nasprotnimi težnjami družbe, težnje, ki pridejo do izraza celo v družbenih funkcijah države.

Zaradi omenjenih protislovij in nujne ter stalne potrebe komunistov, da uporabljajo državo kot orodje nasilja, komunistična država ne more postati država v kateri vlada zakonitost, t. j. država v kateri so sodišča neodvisna od vlade in v kateri so zakoni resnično spoštovani. Ves komunističen sistem nasprotuje taki državi. Če bi komunistični voditelji hoteli ustvariti zakonitost v državi, tega ne bi mogli storiti, ne da bi obenem spravili v nevarnost svojo oblast.

Neodvisna sodišča in spoštovanje prava bi takoj omogočili nastop opozicije. Na primer ni zakona v komunističnem sistemu, ki bi prepovedoval svobodno izražanje mišljenja ali pravico do združevanja. Zakoni v komunističnem sistemu garantirajo državljanom mnogo različnih pravic in so osnovani na načelu neodvisnih sodišč. V praksi o tem seveda ni niti sledu.

Swobščine so formalno priznane v komunističnem sistemu, toda pod pogojem,

da se uporabljajo samo v korist socialističnega sistema, ki ga predstavljajo komunistični voditelji, ali v oporo njihovi oblasti. Tako stališče, ki seveda nasprotuje zakonskim predpisom, omogoča policiji in strankinim organom, da uporabljajo izredno ostre in brezvestne metode. Pravne oblike so zaščitene, med tem ko je zagotovljen monopol oblasti.

V komunističnem sistemu je večinoma nemogoče ločiti zakonodajno oblast od izvršne. Leninu je bila to popolna rešitev. Jugoslovanski voditelji tudi mislijo tako. V enostrankarskem sistemu je to eden virov despotizma in vsemogočnosti vlade.

Prav tako je nemogoče ločiti policijsko oblast od sodne oblasti. Kdor zapira, tudi sodi in kaznuje. Krog je zaključen: Izvršna, zakonodajna in preizkovalna oblast, sodišča in kaznilnice je vse eno in isto.

Zakaj je pod komunistično diktaturo toliko zakonov. Zakaj se skriva za zakonitostjo?

Tuja politična propaganda je en razlog. Drugi važen razlog je dejstvo, da mora komunističen režim zagotoviti in opredeliti pravice tistih na katere se naslanja novi razred - da lahko obstoji. Zakoni so vedno pisani iz stališča potreb in interesov novega razreda ali stranke. Uradno morajo biti zakoni pisani za vse državljane, toda državljani uživajo pravico do zakonov samo pogojno; samo če niso "sovražniki socializma". Zato so komunisti vedno v skrbeh, da bodo prisiljeni delati po zakonih, katere so postavili. V ta namen pridejajo zakonom izjeme, ki jim omogočajo, da se svojim zakonom izognejo.

Na primer, jugoslovanske oblasti stojijo na načelu, da ne more biti nihče kaznovan razen za dejanja, ki so v zakonih točno opredeljena. Vendar je večina političnih sodnih razprav osnovanih na "sovražni propagandi", čeprav ta pojem namenoma ni opredeljen, temveč prepuščen sodniku in tajni policiji.

Zaradi tega so največkrat politične razprave že v naprej aranžirane. Sodišča imajo nalogo, da dokažejo, kar oblastniki smatrajo za potrebno, da se dokaže; ali pa da dajo krinko zakonitosti politični obsodbi za "sovražno dejavnost" obtoženca.

Pri razpravah te vrste je najbolj važno priznanje obtoženca. On sam mora priznati, da je sovražnik. Tako je teza potrjena. Dokaze, če jih je tudi malo mora

nadomestiti priznanje krivde.

Politične sodne razprave v Jugoslaviji so samo žepne izdaje moskovskih razprav. Moskovske razprave so najbolj groteskni in krvavi primeri sodnih in pravnih komedij v komunističnem sistemu. Večina sodnih procesov je sličnih, kar se tiče dejanj in kazni.

Kako se vršijo politične sodne razprave?

Najprej, na predlog strankinih funkcionarjev strankina policija ugotovi, da je nekdo "sovražnik" obstoječega reda; če ne drugo, da njegovi pogledi in razgovori s prijatelji predstavljajo nevarnost, vsaj za krajevne oblasti. Drugi korak je priprava za pravno odstranitev sovražnika. Slednje uredi provokater, ki pripravi žrtev, da da "obtežilne izjave", da se vključi v ilegalno organizacijsko delo in podobno; ali pa enostavno najamejo človeka, ki pred sodiščem priča, kot želi policija. Največ ilegalnih organizacij pod komunističnimi režimi ustvari policija sama, da privabijo nasprotnike in jih spravijo v položaj, kjer z njimi lahko obračunajo. Komunistična oblast ne odvrča "nezaželjene" državljane od prekrškov in zločinov, celo napeljava jih, da jih izvršijo.

Stalin je večinoma operiral brez sodišč ter zelo uporabljal mučenje. Tudi če uporablja sodišča namesto mučenj, je bistvo isto: Komunisti obračunavajo z nasprotniki, ne zato, ker so izvršili zločine, temveč, ker so nasprotniki. Lahko rečemo, da je večina kaznovanih političnih zločincev nedolžnih iz pravnega stališča, če tudi so nasprotniki režima. S komunističnega gledišča so ti nasprotniki kaznovani "po zakonskih predpisih", čeprav ni pravne osnove za kaznovanje.

Kadar se državljani iz lastnega nagiba obrnejo proti ukrepom režima, komunistične oblasti z njimi postopajo, kot da ni nobenih zadevnih ustavnih in pravnih odredb. V moderni zgodovini ni primera, kjer bi nastopali proti opoziciji mas tako kruto, nečloveško in nezakonito, kot to delajo komunistični režimi. Poznanski primer je najbolj poznan, čeprav ni bil najbolj krut. Okupacijske in kolonialne države so le redko podvzele tako stroge ukrepe, čeprav so osvojevalci, ki uporabljajo izredne zakone in pravila. Komunistični oblastniki jih izvajajo v svoji "lastni" deželi in teptajo svoje lastne zakone.

Celo v nepolitičnih zadevah niso sodne in zakonodajne oblasti varne pred despoti. Totalitarni razred in njegovi člani si ne morejo kaj, da se ne bi mešali v zadeve sodnih in zakonodajnih oblasti. To je vsak-

danji pojav.

Članek v beograjski Politiki, 23. marca 1955, primerno ilustrira resnično vlogo in položaj sodišč v Jugoslaviji (čeprav je vedno bilo več zakonitosti v Jugoslaviji kot v drugih komunističnih deželah).

"Na dvodnevni letni konferenci, ki ji je predsedoval federalni javni tožilec Brana Jevremović in prisostvovali republiški javni tožilci in javna tožilca iz Vojvodine ter Beograda, so v diskusiji problemov zvezanih z delovanjem kriminalcev v gospodarstvu ugotovili, da je potrebno sodelovanje med sodišči in avtonomnimi organi v gospodarstvu in vseh političnih organizacijah, da bi uspeli v borbi proti kriminalcem, ki delujejo v gospodarstvu in vseh političnih organizacijah.

Javni tožilci so mnenja, da družba ni pokazala dovolj odpora in odločnosti, da bi se osvobodila kriminalcev.

Javni tožilci soglašajo, da mora družba reagirati bolj učinkovito. Kot mislijo tožilci so ostrejša kazni in ostrejši kazenski postopki samo del ukrepov, ki jih je treba izvršiti

Primeri navedeni pri razgovorih podkrepujejo mišljenje, da so nekateri sovražni elementi, ki so izgubili borbo na političnem polju, vstopili na gospodarsko polje. Zato problem kriminala v gospodarstvu ni samo praven problem temveč tudi političen, ki zahteva sodelovanje vseh vladnih organov in družbenih organizacij.

Ko je federalni javni tožilec Brana Jevremović povzel vsebino razgovorov, je poudaril pomen zakonitosti v pogojih, ki jih je prinesla decentralizacija v Jugoslaviji in je prikazal, da je ostrina s katero so naši najvišji voditelji obsodili posameznike krive kriminalnih dejanj v gospodarstvu upravičena".

Očitno je, da tožilci odločajo, kako naj sodišča obsojajo in da morajo biti kazni dodeljene, kot to želijo "najvišji voditelji." Kje so sodišča in legalnost?

V komunističnem sistemu se pravne teorije spreminjajo po prilikah in potrebah oligarhije. Načelo Višinskega, da mora biti kazen osnovana na "maksimumu zanesljivosti", to je na politični razčlenitvi in potrebi, je bilo opuščeno. Zagoni za "zakonitost", ki se od časa do časa pojavijo, ter Hruščevo bahanje, da je stranka "sedaj" uspela in dobila nadzorstvo nad policijo in sodišči, samo kažejo spremembe v obliki povečane potrebe vladujočega razreda po pravni varnosti. Ne kažejo pa sprememb v razmerju vladujočega razreda do družbe, države, sodišč in prava.

HRVAT O JUGOSLAVIJI

V Čikagu je imel v okviru Srbske ljudske univerze predavanje vodilni hrvatski politik dr. Branko Pešelj, ki je bil dolga leta sodelavec dr. Vladimirja Mačka. Objavljamo del predavanja, ker bo gotovo marsikoga zanimalo, da predstavniki, ki jih je pred vojno volila ogromna večina hrvatskega naroda, mislijo drugače od kričavih ustašev.

Vsi tisti, ki zahtevajo definitiven razhod Hrvatov in Srbov in so dosledno temu tudi proti vsaki Jugoslaviji, morajo razen težkoč, ki sem jih pravkar omenil, upoštevati še naslednji dve zelo važni zunanjepolitični okolnosti.

1. Jugoslavija je ustaljena mednarodna tvorba, ki obstoja že več kot 40 let. Kako močna je koncepcija Jugoslavije v mednarodnih odnosih, nam potrjuje dejstvo, da zahodni zavezniki niti en trenutek niso resno jemali v pretres neko možnost razpada Jugoslavije po končani vojni in kljub vsem strahotam, ki so se na njenem področju odigravale. Nasprotno. Zavezniki so dosledno de jure priznali Jugoslavijo in njeno vlado, čeprav na njenem področju ni obstajala. Še več, jaz si drznem celo trditi, da je važen del političnega uspeha Tita in komunistov na zahodu bil ravno v tem, ker so vedno zatrjevali, da "se bore za demokrasko in svobodno Jugoslavijo", osnovano na "bratstvu in edinstvu vseh jugoslovanskih narodov". V zadnjih 15 letih sem imel večkrat priložnost razgovarjati se o problemih Jugoslavije in o rešitvi teh problemov z mnogimi in uglednimi in uplivnimi Amerikanci, Angleži, Francozi in drugimi. Med njimi nisem našel niti enega, pa prav nobenega, ki bi kot rešitev hrvatsko-srbskega spora predlagal ali sprejel razbitje Jugoslavije in ustanovitev povsem neodvisnih držav: srbske, hrvatske, slovenske in makedonske. Z drugimi besedami: Politika zahodnih demokracij je bila od nastanka Jugoslavije in je tudi še danes bolj kot kdaj prej, ohranitev Jugoslavije kot nujne državne skupnosti Hrvatov, Srbov in Slovencev. Tisti, ki se med Hrvati pozivajo na znane izjave predsednika Roosevelta o razbitju Jugoslavije med vojno, prosim, naj dobro prečitajo pod kakšnimi okolnostmi so take izjave dane. Očividno je, da niso nikdar predstavljale uradno ameriško stališče, niti tedaj, kaj pa šele danes. Razen toga mislim, da Hrvati ne bi nikdar pristali na kako okleščeno Hrvatsko pod kakim protektoratom, kakor je to govoril predse-

dnik Roosevelt. So gotovo tudi ljudje, ki pravijo: Če je Amerika proti neodvisni Hrvatski ali Srbiji, potem smo tudi mi proti Ameriki. To je njihova pravica, samo jaz ne vem, kaj bodo s tem dosegli. Drugi zopet govorijo, da se stališče zahodnih demokracij lahko spremeni. Mi jih moramo prepričati, da tako hrvatski, kakor srbski narod želita svoji povsem samostojni državi in ko jih bomo prepričali, bodo pristali na tako rešitev. Pri tem prepričevanju jim želim vso srečo, kar se pa uspeha tiče, sem jaz milo povedano skeptik.

To pa vsekakor ne pomeni, da pri zahodnih zaveznikih ne bi bilo mogoče najti podpore za preureditev jugoslovanske državne skupnosti na osnovi dejanske ravnopravnosti vseh njenih narodov, v prvi vrsti Srbov in Hrvatov. Sodim pa, da političnega gibanja, ki bi imelo za cilj rušenje Jugoslavije kot take, zahodne demokracije ne bodo podprle. Tako stališče zahodnjakov ne pomeni, da bi oni bili proti samoopredelitvi Hrvatov ali Srbov, pomeni samo, da oni dobro vedo, da bi taka samoopredelitevki bi imela za cilj popolno zrušenje državne skupnosti Hrvatov, Srbov in Slovencev, povzročilo nove težke mednarodne probleme, katerih pa imajo oni že tako preveč na ramah, ter je zaradi tega mnogo bolj enostavno preprečiti nastanek problemov, kakor pa nastale probleme reševati. Seveda bi pa zahod sprejel odločitev, če bi večina se Hrvatov in večina Srbov zedinila za miren in vsestranski razhod. Veliko vprašanje pa je, če je miren razhod mogoč.

Drugo dejstvo, s katerim morajo računati vsi tisti, ki so za brezpogojno rušenje Jugoslavije in proti vsaki državni skupnosti Hrvatov in Srbov, je to, da sw to lahko zgodi - razen alternative za miren razhod - prav tako kot leta 1941, samo v izrednih okolnostih, se pravi v vojnem spopadu. Vsi pa vemo, da je v vsak vojni spopad v Evropi vedno zapletenih več strani in je zaradi tega naivno pričakovati, da bi v takem primeru Jugoslavija mogla izginiti, njen zunanji okvir bi pa vseeno bil ohra-

njen. Z drugimi besedami, da bom konkretno: Ko bi se v takem položaju določale meje kakih povsem neodvisnih držav Hrvatske, Slovenije ali Srbije kot posebnih držav, je gotovo, da bi se takoj pojavili naši sodedje s svojimi zahtevami za spremembo meja svojih držav proti tem novim državam. Smatram, da je vsakemu človeku z zdravo pametjo jasno, da bi v tem primeru pretenzije zavezniške Italije, članice NATO, vsekakor več veljale, kakor pa obupni kriki emigrantskih odborov Hrvatov, Slovencev ali Srbov. Ali lahko katera hrvatska ali slovenska skupina, ki danes zahteva brezpogojno rušenje vsake Jugoslavije, prevzame na sebe odgovornost, da v tem primeru lahko izgubi zahodne meje Hrvatske ali Slovenije, ki so bile končno

pridobljene s tako velikimi žrtvami ob koncu druge vojne? Nikar se ne varajmo. Kakor hitro se postavi vprašanje samega obstoja Jugoslavije, takoj se bodo pojavile tudi italijanske, madžarske, bolgarske in albanske zahteve po posameznih delih njenega področja. Nihče ne more biti siguren, da Srbija ne bi izgubila Kosovo in Metohijo, Hrvati Istro in vsaj del Dalmacije, Slovenija pa še več. Ne pozablajmo, da Hrvati, Srbi, Slovenci in Makedonci ne bomo edini upniki, če bi se nad Jugoslavijo kot državo proglasil konkurz. Bodo še drugi, ki morda ne bodo imeli toliko pravic kot notranji upniki, bodo pa zato imeli več moči, da bi dobili ali sami vzeli to kar žele.

(Iz "Svobodne Slovenije" Argentina)

O POLITIKI

G. R. Smersu, član Narodnega odbora za Slovenijo, je pod naslovom "Prvenstvena naloga politične emigracije je politično delo" objavil spodnji članek v argentinski "Svobodni Sloveniji":

Fašizem in nacizem sta soglašala v tem, da je politika ne samo nepotrebna, ampak celo škodljiva zadeva, varanje ljudstva, razbijanje narodne edinosti in sejanje sovraštva med ljudmi. In ker je politika tako slaba stvar, so po tem nauku politične stranke, ki so orodje politike, in politiki, ki vodijo politične stranke in politično delo, največji škodljivci človeške družbe.

Fašizem in nacizem sta propadla, toda njihove ideje žive tu in tam še dalje ne samo v komunizmu, ki sloni na istih zmotnih temeljih, kot slonita fašizem in nacizem, ampak so se zagrizle tudi v glave raznih naivnih ljudi na vseh kontinentih. Tudi nekateri Slovenci so se okužili s tem bacilom.

Zaradi nekaterih slabosti in slabosti v demokratičnih političnih sistemih odklanjajo ti naivni ljudje ne samo teh napak, ampak celotni sistem, hočejo vse javno življenje depolitizirati, hočejo vse ljudi in vse organizacije spraviti na nek skupni imenovalec. To unificiranje, centraliziranje vseh ljudi in ustanov in monopoliziranje raznih idej, je ena najbolj značilnih lastnosti tistih, ki odklanjajo politiko in strankarstvo. Naravnost smešno in obenem značilno je, kako se med Slovenci nekateri otepajo besede politika in naglašajo, da nimajo s politiko

nič opraviti, v resnici pa je vse njihovo delo izrazito politično.

Ni pa to samo slovenski pojav, ampak je splošen. Kako je v tem pogledu pri Hrvatih, piše hrvatska revija "Republika Hrvatska" v številki 34 in 35 v članku "Strup v torti". Pisec članka pravi, da je med hrvatskimi emigranti nekaj ljudi, ki se ne prestando zaletavajo v politiko, v stranke in v politike in zahtevajo depolitizacijo vse dejavnosti hrvatske emigracije, čeč, da je samo na ta način mogoče doseči edinost med vsemi Hrvati. Pisec smatra ta nauk za strup za javno življenje emigracije, "Strup v torti", ker je združen z zapeljivo deklamacijo o narodni edinosti. In nadaljuje, da se v politiki, političnih strankah in pri političnih delavcih izražajo organizirane težnje naroda po narodni svobodi. In odkar obstaja svet, osnovna vsebina vsake emigracije je politika in sicer politika, ki se nanaša na domovino.

Obsojanje političnega dela, odklanjanje strankarstva in zabavljanje čez politike je izraz totalitarnega mišljenja in kakor pravi "Republika Hrvatska" - drzen napad na globoki smisel emigracije, ki je nastala zaradi politike.

Ne pozabimo, da smo politična emigracija in če prenehamo s političnim delom, smo izgubili smisel svojega obstoja in bivanja. Naša prvenstvena naloga je baviti se s politiko, t. j. baviti se z vprašanjem osvoboditve domovine, bodoče ureditve domovine, iskati prijateljev in političnih zvez po vsem svetu.

njen. Z drugimi besedami, da bom konkretno: Ko bi se v takem položaju določale meje kakih povsem neodvisnih držav Hrvatske, Slovenije ali Srbije kot posebnih držav, je gotovo, da bi se takoj pojavili naši sodedje s svojimi zahtevami za spremembo meja svojih držav proti tem novim državam. Smatram, da je vsakemu človeku z zdravo pametjo jasno, da bi v tem primeru pretenzije zavezniške Italije, članice NATO, vsekakor več veljale, kakor pa obupni kriki emigrantskih odborov Hrvatov, Slovencev ali Srbov. Ali lahko katera hrvatska ali slovenska skupina, ki danes zahteva brezpogojno rušenje vsake Jugoslavije, prevzame na sebe odgovornost, da v tem primeru lahko izgubi zahodne meje Hrvatske ali Slovenije, ki so bile končno

pridobljene s tako velikimi žrtvami ob koncu druge vojne? Nikar se ne varajmo. Kakor hitro se postavi vprašanje samega obstoja Jugoslavije, takoj se bodo pojavile tudi italijanske, madžarske, bolgarske in albanske zahteve po posameznih delih njenega področja. Nihče ne more biti siguren, da Srbija ne bi izgubila Kosovo in Metohijo, Hrvati Istro in vsaj del Dalmacije, Slovenija pa še več. Ne pozablajmo, da Hrvati, Srbi, Slovenci in Makedonci ne bomo edini upniki, če bi se nad Jugoslavijo kot državo proglasil konkurz. Bodo še drugi, ki morda ne bodo imeli toliko pravic kot notranji upniki, bodo pa zato imeli več moči, da bi dobili ali sami vzeli to kar žele.

(Iz "Svobodne Slovenije" Argentina)

O POLITIKI

G. R. Smersu, član Narodnega odbora za Slovenijo, je pod naslovom "Prvenstvena naloga politične emigracije je politično delo" objavil spodnji članek v argentinski "Svobodni Sloveniji":

Fašizem in nacizem sta soglašala v tem, da je politika ne samo nepotrebna, ampak celo škodljiva zadeva, varanje ljudstva, razbijanje narodne edinosti in sejanje sovraštva med ljudmi. In ker je politika tako slaba stvar, so po tem nauku politične stranke, ki so orodje politike, in politiki, ki vodijo politične stranke in politično delo, največji škodljivci človeške družbe.

Fašizem in nacizem sta propadla, toda njihove ideje žive tu in tam še dalje ne samo v komunizmu, ki sloni na istih zmotnih temeljih, kot slonita fašizem in nacizem, ampak so se zagrizle tudi v glave raznih naivnih ljudi na vseh kontinentih. Tudi nekateri Slovenci so se okužili s tem bacilom.

Zaradi nekaterih sohc in slabosti v demokratskih političnih sistemih odklanjajo ti naivni ljudje ne samo teh napak, ampak celotni sistem, hočejo vse javno življenje depolitizirati, hočejo vse ljudi in vse organizacije spraviti na nek skupni imenovalce. To unificiranje, centraliziranje vseh ljudi in ustanov in monopoliziranje raznih idej, je ena najbolj značilnih lastnosti tistih, ki odklanjajo politiko in strankarstvo. Naravnost smešno in obenem značilno je, kako se med Slovenci nekateri otepajo besede politika in naglašajo, da nimajo s politiko

nič opraviti, v resnici pa je vse njihovo delo izrazito politično.

Ni pa to samo slovenski pojav, ampak je splošen. Kako je v tem pogledu pri Hrvatih, piše hrvatska revija "Republika Hrvatska" v številki 34 in 35 v članku "Strup v torti". Pisec članka pravi, da je med hrvatskimi emigranti nekaj ljudi, ki se ne prestando zaletavajo v politiko, v stranke in v politike in zahtevajo depolitizacijo vse dejavnosti hrvatske emigracije, čeč, da je samo na ta način mogoče doseči edinost med vsemi Hrvati. Pisec smatra ta nauk za strup za javno življenje emigracije, "Strup v torti", ker je združen z zapeljivo deklamacijo o narodni edinosti. In nadaljuje, da se v politiki, političnih strankah in pri političnih delavcih izražajo organizirane težnje naroda po narodni svobodi. In odkar obstaja svet, osnovna vsebina vsake emigracije je politika in sicer politika, ki se nanaša na domovino.

Obsojanje političnega dela, odklanjanje strankarstva in zabavljanje čez politike je izraz totalitarnega mišljenja in kakor pravi "Republika Hrvatska" - drzen napad na globoki smisel emigracije, ki je nastala zaradi politike.

Ne pozabimo, da smo politična emigracija in če prenehamo s političnim delom, smo izgubili smisel svojega obstoja in bivanja. Naša prvenstvena naloga je baviti se s politiko, t. j. baviti se z vprašanjem osvoboditve domovine, bodoče ureditve domovine, iskati prijateljev in političnih zvez po vsem svetu.

P O R O K E

18. aprila sta se v Sydneyu poročila g. Franc Mramor in gdč. Frančiška Flajnik. Ženin je doma z Unca, nevesta pa iz Vinice v Beli Krajini.

23. aprila sta se v Sydneyu poročila g. Karlo Lenarčič in gdč. Emilija Kaluža. Ženin in nevesta sta doma iz Šmihela na Krasu.

V Waggi, N.S.W., sta se poročila Mr. Thomas Port in gdč. Rožamarija Schatter. Ženin je Avstralec, nevesta pa je rojena na Bledu.

30. aprila sta se v Brisbanu poročila g. Albin Tomšič in gdč. Sonja Fon. Ženin je doma iz Št. Petra na Krasu, nevesta je hčerka slovenskih staršev s katerimi je prišla pred leti iz Egipta.

12. marca sta se v North Fitzroyu, Vic. poročila g. Jože Gorupič in gdč. Jelka Hizak. Ženin je doma iz Dolonjske, nevesta je Hrvatica.

19. marca sta se poročila v Claytonu, Vic., g. Victor Maslo in gdč. Roza Čabec. Ženin je doma iz okolice Senožec, nevesta iz Slavine.

9. aprila sta se v Bell Parku, Vic., poročila g. Gino Bratovič in gdč. Cvetka Hvala. Ženin je Hrvat, nevesta je doma iz Dragovice pri Batah.

17. aprila sta se v Oakleigh, Vic. poročila g. Albin Klarič in gdč. Angela Krušvar. Ženin je doma iz Buzeta v Istri, nevesta je Hrvatica.

17. aprila sta se v East Prestonu, Vic., poročila g. Frank Mazzitelli in Miss Forti. Ženin je sin slovenske matere in malteškega očeta in je prispel iz Egipta, nevesta je Avstralka iz Camberwella.

R O J S T V A

V družini g. Ivana in ge. Roze Cerkvenik (r.Lah) iz St. Albansa, Vic. so dobili dekle, ki so jo krstili na ime Vera Sonja.

V družini g. L. Leberja in soproge ge. Marije (r.Vdovič) iz Hawthorna, Vic., so 20. marca krstili prvorojenko na ime Sonja Margareta.

V družini g. Marijana in ge. Amalije, Vihtelič (r.Hrvatini) iz Ascot Vale, Vic., so 9. aprila krstili prvorojenko na ime Marija.

V družini g. Antona in ge. Marije Iskre (r.Iskra) iz Yarravilla, Vic., so 10. aprila krstili dečka na ime Stojan.

V družini g. Miroslava in ge. Venčeslave Franetič (r.Cvetnič) iz Chadstona, Vic., so 16. aprila krstili prvorojenca na ime Roman.

V družini g. Ladislava in ge. Marije Sluga (r.Vidrih) iz Ascot Vale, Vic., so 18. aprila krstili dečka na ime Štefan Robert.

V družini g. Žarka in ge. Ane Lutman (r.Ferfolja) iz Sydneya so dobili dečka, ki so ga krstili na ime Rihard.

V družini g. Alojzija in ge. Vere Čebokli (r.Cenčič) iz Sydneya so dobili dečka, ki so ga krstili na ime Denis Gregor.

V družini g. Janeza in ge. Reziške Godina (r.Kolenko) iz Coome, N.S.W., so dobili prvorojenca, ki so ga krstili na ime Janez Anton.

V družini g. Antona in ge. Marije Hrvat (r.Markuta) iz Tumuta, N.S.W. so 30. aprila dobili sina, ki so ga krstili na ime Marrijan Anton.

V družini Škorec iz Tumuta, N.S.W., so dobili dekle, ki so jo krstili na ime Angela Marija.

V družini g. Emila in ge. Albine Maurič (r.Krajnik) iz Mayfielda, N.S.W., so dobili dekle, ki so jo krstili na ime Zdenka Helena.

V družini g. Alojzija in ge. Olge Brne (r.Iskra) iz Mayfielda, N.S.W., so dobili dekle, ki so jo krstili na ime Nada Marija.

N E S R E Č E

5. aprila se je smrtno ponesrečil v avtomobilski nesreči Janez Kavčič, ko se je v okolici Wagge, N.S.W., zadel v njegovo motorno kolo avto. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je po dveh dneh agonije umrl.

19. aprila je umrl v bolnici v Liverpoolu N.S.W., Vinko Lavrič, ki se je ponesrečil, ko je spremljal v bolnico svojega ponesrečenega tovariša iz tovarne. Pokojni Lavrič je bil star 33 let in je prispel v Avstralijo pred petimi leti. Doma je bil iz Kozaršč pri Starem Logu.

4. aprila se je smrtno ponesrečil, ko se je v Wollongongu peljal na kolesu in zadel v avto Anton Čega. Pogreba so se udeležili številni rojaki in prijatelji.

Pokojni Čega je bil rojen 1. 1924 v Sodražici. V Avstralijo je pripel s Castel Felice 25. junija 1958.

Vsem sorodnikom v domovini naše sožalje, pokojnim pa naj bo lahka avstralska zemlja.

I Z D O M O V I N E

NAČRTI ZA IZBOLJŠANJE PROMETA

V Sloveniji nameravajo letos končati z elektrifikacijo železniške proge Rakek - Borovnica in nadaljevati s pripravljalnimi deli na progi proti Ljubljani.

V načrtu so tudi pripravljalna dela za elektrifikacijo proge Jesenice-Ljubljana.

V cestnem prometu nameravajo modernizirati ceste Maribor - Radgona, Maribor - Ravne (Koroška), izgraditi privedel zasavske ceste na odseku Pasjek - Zagorje ter začeti z gradnjo prvega dela nove ceste Kočevje - Dolenjska magistrala.

Za pospeševanje turizma nameravajo poleg hotelov postaviti tudi motele v Postojni, Kranjski gori, Mednem, Otočcutu ob severni magistrali Ljubljana - Maribor - Št Ilj.

JUGOSLOVANSKI UVOZ

Jugoslavija bo letos uvozila manj hrane kot lani. Žita, prašičev in maščob sploh ne bodo uvažali, pač pa več kave, sadja, kozmetičnih predmetov, štofov, zdravil, zdravniških potrebščin, filmov in kino preme.

HLADILNICA POD

LJUBLJANSKIM GRADOM

V ljubljanskem Mestnem domu pod Gradom bodo uredili skladišče za podjetje "Sadje-zelenjava". Predor pod Gradom bo služil za naravno hladilnico, ker sta vlaga in temperatura v rovu za te potrebe naravnost idealni.

PRESELJEVANJE GAMSOV

V Kamniški Bistrici so ulovili nekaj parov gamsov in jih prepeljali na Nanos, - kjer doslej te divjadi ni bilo.

JUGOSLOVANSKA INDUSTRIJA

Na 5. kongresu jugoslovanskih inženirjev v Ljubljani so ugotovili, da je kljub nedvomnemu napredku jugoslovanska industrija še vedno daleč za današnjo organizacijo industrije v tujini, katere izdelki so solidnejši in cenejši.

Govorniki so poudarjali potrebo po znanstvenem proučevanju tehničnih procesov in organizacije dela.

Oglasil se je tudi Miha Marinko, ki je vztrajal, da morajo tehnike in inženirje "usmerjati k njihovim nalogam politične sile in družbene organizacije."

SLOVENSKI OSMOŠOLCI,

VERA IN PARTIJA

"Filozofsko in sociološko društvo LR Slovenije" je razdelilo med 1246 osmošolcev vprašalne pole, da bi ugotovili odnos srednješolske mladine do sodobnih problemov.

V kolikor je pač tehnično mogoče, je bila anketa tajna.

Rezultati ankete so bili zelo zanimivi in poučni. Med drugimi so ugotovili:

Odnos do vere: 13.2% je vernih iz lastnega prepričanja, 30.5% si še ni na jasnem glede vere, 53.3% ne veruje, 1.1% ni odgovorilo na to vprašanje.

Odnos do partije: 1.2% so že člani partije, 40.4 bi jih bilo pripravljeno vstopiti v partijo, isti procent ne mara vstopiti v partijo, 4% ni odgovorilo.

ODŠKODNINA ZA ŠVICARSKO IMETJE

Dobre trgovinske odnose Jugoslavije z zahodnimi demokratskimi državami precej ovira poddržavljenje tujega imetja brez odškodnine, ki ga je Jugoslavija izvedla po vojni.

Švica je enostavno odbijala po 15% vrednosti od blaga, ki ga je uvozila iz Jugoslavije, kar je šlo na račun odškodnine za poddržavljeno švicarsko imetje v Jugoslaviji.

Nedavno sta se obe državi sporazumeli, da bo Jugoslavija plačevala odškodnino na obroke.

ZGODBA O BOJU ZA TURJAK

Pri Državni založbi Slovenije je te dni izšel roman "Temne strani meseca", ki ga je spisala Mimi Malenškova in opisuje boje za Turjak in padec Turjaka jeseni leta 1943.

Zanimivost zgodbe, kot piše "Tedenska Tribuna" je, da ne obravnava dogodkov s strani oblegovalcev, partizanov, temveč s strani oblegancev - belogardistov.

Mamica: "Janezek, zakaj si vzel Mihcu čokolado? Ali ne veš, da si se pregrešil proti sedmi božji zapovedi?"

Janezek: "Vem. Vendar je bolje, da sem se pregrešil proti sedmi božji zapovedi in imam čokolado, kot da bi si jo samo želel in se pregrešil proti deseti božji zapovedi."

SLOVENSKA ZABAVA SYDNEY 11. junija

KRIŽEVA POT BEGUNKE

Zadnje čase se je dotok naših beguncev znovič povečal. Italijanske oblasti jih nasilno vračajo v Jugoslavijo, le redkim in podučenim se posreči dobiti zatočišče. Tudi avstrijske oblasti v tem oziru niso nič kaj boljše, zato večina beguncev izbere pot v Nemčijo ali Francijo. Le-ta je bila še do nedavnega zelo širokogrudna, vendar je s svojim zakonom od 23. aprila 1959 mnogim novim beguncem odklonila zatočišče in so morali bežati v Nemčijo.

Pravijo, da so Francozi tolerantni do nežnega spola. Morda je to res, toda do slovenske begunke iz Kobarida, Ade Štrukelj, niso bili, ker so brez vzroka, utemeljitve ali zaslišanja izdali odlok za njen izgon iz Francije. Nesrečna begunka je izgubila delo gospodinjske pomočnice in stanovanje ter ostala na cesti z dvema otrokoma, od katerih je starejša petletna deklica v okrevališču zaradi naporov in mraza na begu preko dveh meja. Policijska prefektura in Socialna pomoč za tujce celo delate natem, da bi otroka vzeli iz okrevališča in nagnali na brezciljno pot v neznano, češ, da je otrok že sposoben za potovanje.

Kam? V Nemčijo ali nazaj v Italijo? Vrnitev nezaščitene begunke brez moža in brez denarja v Italijo pomeni zanjo nasilno vrnitev v Jugoslavijo.

Ko smo Jugoslovani iz Lyona zvedeli za njene težave, smo z mnogimi podpisi apelirali na francoski Odbor za svetovno leto beguncev, da prepreči nehumani postopek policije. Skupina Slovencev in Hrvatov, ki so se zbrzli po maši pred cerkvijo sv. Križa v Lyonu, je nabrala 14.200 frankov in nudila rojakinji prvo pomoč; g. Žani Benčič iz Nice pa je med prijatelji zbral 10.000 frankov. Zahvala gre tudi č.g-u. Čretniku, slovenskemu duhovniku iz Pariza, ki je zanjo kot že za tisoče naših beguncev storil neljuba pota po raznih uradih.

Kljub pritožbi na višjo instanco pa policija vztraja na svojem stališču in priza-deti begunki grozi z zaporom in nasilnim izgonom v Italijo. Odbor za svetovno leto beguncev jo je sicer za čas, dokler se njena pritožba ne reši, napotil k socialni ustanovi, da ji pomaga s hrano in prenočiščem, vendar ni ta ustanova nudila niti koščka kruha njenima otrokoma.

Posvetitev leta beguncem se zdi kot v posmeh, posebno še če pomislimo, da se to dogaja v demokratični Franciji, katere delegat pri Organizaciji združenih narodov je predlagal zakon o pravice slehernega begunca do azila, kar so tudi vse članice, razen dveh komunističnih držav sprejele.

Primer kaže, kako malo pomeni razbita jugoslovanska emigracija. Bilo bi bolj pozitivno, ko bi razne jugoslovanske skupine, ki tako rade predstavljajo narod v domovini, namesto da trošijo denar za papir v medsebojnih političnih prepirih, pokazale več zanimanja za novodošle begunce. Dolžnost vseh demokratičnih skupin bi bila pred vsem v tem, da vsaj v glavnih obri-sih izdelajo skupni program in si postavi-jo predstavnike. Dolžnost vsakega Jugoslovana - ne glede na versko ali politično opredeljenost - je, da podpira svoje predstavnike, tisk in organizacije.

Gornji primer je pokazal, da smo tudi Slovenci, čeprav mala kaplja, vendarle složni, če nekdo požene kolo.

KONEC KORZIŠKIH POČITNIC

Deportiranci s Korzike so se vrnili dan po Hruščevem odhodu iz Francije in pravijo, da so se dobro počutili, čeprav vreme ni bilo lepo za oddih. Hrana po hotelih je bila odlična, saj je država plačala za vsakega deportiranca po 26 novih frankov za oskrbo, medtem ko so pregnanci prejeli po 10 frankov, poročeni 20 frankov, dnevno v gotovini. (Novi frank je 100 starih frankov.) Obljubili so jim tudi, da bodo prejeli mesečno plačo v višini, kot so zaslužili mesec pred odhodom v podjetjih, kjer so zaposleni, če bo to odobril parlament.

Kljub vsem ugodnostim, je deportacije pomenila za naše begunce, kakor tudi za svojce in vse demokratične sile v domovini moralni udarec. Titov radio in tisk sta izrabila položaj za propagando, kako postopa demokratična Francija z jugoslovanskimi begunci. Nekateri listi so zopet prikazali, kako demokratične oblasti na zapadu pravilno ravnajo z ničvrednimi fašističnimi emigranti. Vendar je treba pripomniti, da je bila velika večina - razen ustašev - demokratičnih beguncev, ki so bili zavez-niki Francije v obeh vojnah. Iz dobro ob-

veščenih krogov se da slutiti, da je prav jugoslovansko komunistično predstavništvo v Parizu dalo seznam "sumljivih" beguncev iz naše domovine.

Med deportiranci je bilo tudi mnogo uglednih osebnosti, kot na primer č. Teodor Dragun, ki vodi hrvaško katoliško misijo v Parizu. Zadnje čase so njegove maše bojkotirali tako jugoslovansko usmerjeni kot ustaši.

Prvi mu očitajo, da je hrvatski nacionalist, drugi pa, da ni čisti ustaš. Ustaši so delili hrvatsko trobojnico s Paveličevo

b r e z

KLIC TRIGLAVA - LONDON (Marec 1960)

"..... kajti vsak posameznik tehnično vzeto ne more izdajati svojega časopisa, a kot bitje z dušo tudi ni pohlevni bacek ali zarukani koštrun, ki ne bi mogel misliti s svojo glavo. Zato: če hočemo imeti demokracijo, če hočemo imeti demokratično vzgojene, odgovorne ljudi, jim je treba najprej omogočiti, nato pa pospeševati njihovo udeležbo v javni razpravi."

(Uvodnik)

SLOVENSKA DRŽAVA - KANADA (Marec 1960)

"Počutil sem se, da sem pahnjen nekam v stran. Znanec, ki je izjavil, da sta slovenstvo in katolištvo dva različna pojma, mi je potožil, da je bil z neke strani proglašen za 'rdečega'."

(Nepodpisano pismo uredništvu)

+ + +

"Kardinal Stepinac je živol v več ozirih v kritični dobi. Kot predsednik škofovskih konferenc v Jugoslaviji je le predobro vedel in poznal namero srbskih krogov, da bi popravoslavili katoličane..."

Njegove pridige proti nacizmu so vzbujale nevoljo v Berlinu. Proti koncu vojne so Nemci posvečali več pozornosti nadškofu Stepincu kot Paveliču, ker so se bali, da ima zveze z Zavezniki in da bo preprečil nemškim edinicam umik..."

(Rudolf Čuješ)

HRVATSKA DRŽAVA - NEMČIJA (Št. 55)

"..... Končno je vzor za bedake - velik in pošten idealist Djilas - v svojem "Novem razredu" pozabil omeniti jugoslovanski problem in napisati, da je njegov "no-

značko in izzivali na boj. Najbolj vroči na obeh straneh so se oborožili z noži, vendar do krvoprelitja ni prišlo, ker je vmes stopila policija ter ukazala sneti Paveličeve značke. Nekdo, ki se je temu uprl, si je v prerivanju zlomil nogo.

P.S. Danes prilagam nekaj za tiskovni sklad. Prepričan sem, da se bo Žar kot list slovenskega preporeda dvignil in se širil med našimi rojaki po vseh kontinentih.

Roman Perko, Lyon, Francija.

k o m e n t a r j a

vi razred" istoveten z novim "srbskim komunističnim razredom" in njegovimi slugami, ki so zamenjali na oblasti kraljevski "novi razred", ki ni bil boljši od komunističnega in ki je imel z nami Hrvati podobne načrte, kot so jih ostvarili komunisti."

(I. Milanovič)

S L O G A - PERTH (6. maja 1960)

"Dne 15. marca letos so bile volitve za predsednika republike in za vlado. Opozicija, ki je bila v veliki manjšini je trdila, da so bile volitve nepravilne in korumpirane. Kaj je bilo lažje, kot da je opozicija nahujskala študente na demonstracije. To niso bile navadne demonstracije, marveč demonstracije s požiganjem, nasiljem in ropanjem. Naravno, da je policija morala reagirati. Morda preveč brutalno, toda to je stvar za sodišče.

Komunisti so tudi tokrat uporabili opozicijo za trojanskega konja. Na vsak način je bilo potrebno zrušiti predsednika dr. Rheeja, osvoboditelja in državnega poglavarja, potem pa vse pade samo od sebe. Tako je tudi bilo. Samo komunistična mladina lahko tako fanatično in brez pomislov umira pri demonstracijah. Ne pa študenti, za katerimi se opozicija skriva.

O D D O M A

"Režim ni nikdar želel zatreti vere, ampak samo profašistične duhovnike. Vlada je želela odpraviti politiko iz cerkve, ne pa vere iz socialnega življenja."

(Vladimir Bakarič,
predsednik Hrvatskega sabora.)

Kdor drugemu jamo koplje,
je sam svoje sreče kovač.

Š P O R T

NOGOMET

GRČIJA:JUGOSLAVIJA 0:5 (0:1)

Že v prejšnji številki smo sporočili rezultat tekme med Jugoslavijo in Grčijo. Za tekmo je bilo mnogo zanimanja, kar ni nič čudnega, saj je imela odločiti, če pojdejo jugoslovanski nogometaši v Rim na olimpijske igre ali ne. Jugoslavija je na olimpijskih nogometnih tekmah osvojila že tri srebrne medalje ter bi bilo mnogo razočaranja, če ne bi mogla nastopiti tokrat.

Na največjem atenskem stadionu se je zbralo okrog 25.000 gledalcev. Stadion je edini v Atenah pokrit s travo, toda kljub temu je bil slabo pripravljen, ves moker, blaten in spolzek, da so nogometaši kar naprej padali in žoga večkrat ubirala svojo pot.

JUGOSLAVIJA: Šoskič, Durkovič, Jusufi, Žanetič, Miladinovič, Perušič, Takač, Mujič, Knez, Galič, Kostič.

GRČIJA: Teodiridis, Rosidis, Stefanakos, Lukanidis, Linoksilakis, Dermatis, Leanros, Papaermanuel, Nesoridis, Stamatia - dis, Serafidis.

Sodil je bolgarski sodnik Atanasov, ki je imel precej težko nalogo, ker je bila tekma zelo dramatična.

Prvi gol je zabil v 34. minuti Kostič, ki je v gneči spretno porinil žogo za Teodiridiso v hrbet.

V drugi polovici so Grki prišli na igrišče samo s 10 igralci, ker je bil v prvem polčasu Stamatiadis poškodovan, po pravilih olimpijskih tekem nobeno moštvo ne more zamenjati svojih igralcev. V drugem polčasu je prišlo do mnogih napetih trenutkov, tako pred grškimi kakor jugoslovanskimi vrati. Tekma je bila zelo živčna in je bilo precej grobih startov posebno z grške strani.

Drug gol za Jugoslavijo je padel v 66. minuti, ko je žanetič v nenadnem protinapadu silovito streljal. Dve minuti pozneje je Takač porinil iz bližine žogo v mrežo ob silovitem napadu jugoslovanske reprezentance. V 81. minuti je Galič z lepim volley udarcem premagal Teodoridisa. V 82. minuti je Knez zvišal rezultat na 5:0.

Igra jugoslovanske reprezentance je bila zelo povprečna. Najboljši igralec je bil Jusufi, v napadu je bil pa najbolj marljiv Galič.

Lestvica kvalificijske skupine kaže po zadnji tekmi tole sliko:

Jugoslavija	4	2	1	1	12:4	5
Izrael	4	2	1	1	7:6	5
Grčija	4	1	0	3	3:12	2

LESTVICA SLOVENSKE CONSKE LIGE

B. nik	17	14	1	2	75:15	29
Kladivar	17	12	2	3	49:36	26
Triglav	17	10	0	7	42:33	20
Ljubljana	17	9	1	7	37:29	19
Maribor	16	8	3	5	27:22	19
Rudar	17	8	2	7	42:21	18
Sobota	17	8	2	7	37:40	18
Krim	17	4	5	8	18:37	13
Ilirija	17	5	2	10	21:34	12
N. Gorica	16	4	3	9	30:47	11
Grafičar	17	3	4	10	15:46	10
Izola	17	0	7	10	14:47	7

V lestvici ni upoštevana tekma Gorica:Maribor, ker je bila predčasno prekinjena.

SLOVENSKA KOŠARKARSKA LIGA

Maribor : Branik	54:44 (30:19)
Slovan : Medvode	79:34
Svoboda : Trigla	71:74
Ilirska Bistrica : Proletarec	52:52
Postojna : Celje	38:38
Škofja	
Zelena jama : Šmartno	42:45

LESTVICA ROKOMETNE ZVEZE

Odred	13	12	0	1	293:198	24
Rudar	13	9	0	4	240:170	18
Branik	14	8	2	4	251:229	18
Mladost	13	8	1	4	245:213	17
Krim	13	8	1	4	215:200	17
Slovan	13	5	2	6	218:236	12
Svoboda	14	4	2	8	192:220	10
Kovinar	13	3	2	8	190:229	8
Koper	13	0	4	9	162:213	4
Ajdovščina	13	1	2	10	177:272	4

DVIGANJE UTEŽI

24. aprila je bilo v Ljubljani zaključeno XIII. državno prvenstvo v dviganju uteži. Nihče od tekmovalcev ni dosegel norme za letošnje evropsko prvenstvo v Milanu. Največ naslovov so dosegli Sarajevčani s 3 naslovi državnih prvakov.

ODBOJKA Ljubljana:Partizan 2:3 (15:9, 8:15, 14:16, 15:8, 9:15)

V prvi tekmi odbojarske sezone 24. aprila se je Ljubljana zelo slabo izkazala in je izgubila igro proti beograjskim gostom.

film in oder

Vojaška sestra (Dina Merrill) na ameriški podmornici kaj kmalu opazi, da se intendant-ski častnik (Tony Curtis) zani-ma zanjo veliko bolj kot mu to narekuje služba. Posnetek iz "Operation Petticoat" (State Theatre, Sydney).

ELIZABETH TAYLOR IN MONTGOMERY CLIFT DOMA, LANSKO POLETJE". (SUDDENLY, LAST DOMA, LANSKO POLETJE". SUDDENLY, LAST SUMMER).

Sydneyski Telegraph piše: "Višek velikega uspeha filmske umetnosti".
Sydneyski Mirror: "Čarobna fotografija in barva ter prirodno strastno igranje so popolnoma prepričljivi".

PART 3 of QUIET FLOWS The DON
THE EPIC TRILOGY
GALA TIHI DON
CINEMA
MA 5995 PITT ST. NEXT LIBERTY

V barvi. Nastopajo Glebov, Zirienko, Bistritskaja. Primerno samo za odrasle. Ruski dialog z angleškimi podnapisi. Predstave dnevno ob: 11, 2, 5, 8 za omejen čas.

MIZARJI! MIZARJI!
THE AMALGAMATED SOCIETY OF CARPENTERS AND JOINERS OF AUSTRALIA
je Vaš sindikat. Vabimo Vas, da se v vseh zadevah, ki se tičejo Vašega članstva in dela, obračate na nas, kjer boste našli razumevanje in pomoč. Postanite aktivni in finančni član ter odločajte po demokratsko o svojih interesih.

Room 44, Trades Hall, Sydney
Tel.: MA 7526

A. J. Murphy
Tajnik

TIHI DON

V sydneyjski Gala cinemi vrtijo tretji del sovjetske epske trilogije "Tihi Don" (Quiet flows the Don), ki je posneta po istoimeni knjigi sovjetskega pisatelja Mihaila Šolokova.

Film je poln človeških občutkov in tragedij, kaže rusko revolucijo, glavnega junaka (Pjotr Glebov) in veliko število drugih ljudi, ki so potisnjeni med dva ognja državljanske vojne.

Kot vsi sovjetski filmi, tudi ta ne teče, temveč se zgublja po nepotrebnem v predolge posamezne scene in fotografije. Film je v barvah z ruskim dialogom in angleškimi podnapisi. Tudi zaključni del je seveda poln rdeče tendence in slavna boljševiška konjenica juriša na bežeče belogardiste v stilu ameriških cowbojev.

Brošura, ki jo je izdal za angleško govorečo publiko Sovexpofilm, prinaša tudi avtorjevo izjavo, ki jo je dal na 2. kongresu pisateljev, ki sama po sebi najboljše kaže namen vse komunistične umetnosti: "Vsakdo nas pisatelj piše po naročilu svojega srca, naša srca pa pripadajo partiji in našemu ljudstvu, kateremu je naša umetnost posvečena".

Tudi zaključni del "Tihega Dona" je za svoboden svet zelo poučen. Kaže namreč, kako je razmeroma številčno nepomembni, vendar žilavi in odločni skupini boljševikov uspelo vsiliti ruskemu narodu komunizem.

SYDNEY!

SYDNEY!

SYDNEY!

ZABAVA S PLESOM

MACCABEAN HALL

SOBOTA 11. JUNIJA

DARLINGHURST

POTNIŠKA AGENCIJA

POTUJTE

- * V Jugoslavijo za £A103.
- * Iz Jugoslavije v Sydney za £203.
- * Priskrbimo Vam finance na 10% depozit na dvoletno odplačevanje.
- * Potne liste, vize, zavarovalnino, davčne izkaze in valuto priskrbimo brezplačno.
- * Če elite, Vas bo obiskal naš zastopnik, s katerim boste obravnavali Vaše potovalne probleme.
- * Dajemo pojasnila za potovanje po Avstraliji in Evropi.

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

Tel.: MA 8979 BU 2308

MA 7121 BU 4326

110 A BATHURST STREET

SYDNEY

KDO VE?

Dalmatinskega rojaka Iva Kovačevića, ki je prispel v Avstralijo lani s Castelfelice, išče njegov prijatelj Stanko. Naslov v uredništvu.

BRIGITTE BARDOT V PREŠERNI KOMEDIJI "BABETTE GOES TO WAR" (BABETTE GRE NA VOJNO), KI JO BOMO KMALU VIDELI V SYDNEYU.

TO PODJETJE JE SEDAJ MOJE, ZAHVALJUJOČ D.&I.

FINANCE NA RAZPOLAGO

Mi vam lahko preskrbimo finančno pomoč — po možnosti preko pooblaščenih agentov — v zvezi nabave vseh vrst podjetij s prodajo na drobno. Ni razlike za milk bar, delikatese, špecerijo, kenfekcijsko trgovino, prodajalno s sandwichi, mešano trgovino, gostinsko hišo, stanovanja itd. VSI POSLI SO STROGO ZAUPNI IN ZASEBNI TELEFONIRAJTE NA BW 4521 ALI PA PISITE

DEPOSIT & INVESTMENT

COMPANY LIMITED

Centralna pisarna:

74 Castlereagh Street, Sydney. Tel.: BW 4521/2/3
18 City Road, Sydney. Tel.: MA 4563
190 Church Street, Parramatta. Tel.: YL 9761
Crown and Church Streets, Wollongong. Tel.: B 2918
Cnr. Restwell Street and South Terrace, Bankstown. Tel.: 70-7122
Cnr. Hunter and Union Streets, Newcastle. Tel.: B 1044
Main Street, Cessnock. Tel.: Cessnock 415
Bailey Building, London Circuit, East Row, Canberra. Tel.: J 3992

Naslova v Melbournu:

309-311 Little Collins Street. Tel.: MF 8988
349 Swanson Street. Tel.: FB 3900
TER V BRISBANU IN ADELAIDI

Would you like to see
more of BRIGITTE?

Avstralski Ironworkers

Federated Ironworkers' Association of Australia

Če ste član naše unije, bodite tudi finančen član. Ali ste že poravnali članarino?

Bodite aktivni v uniji. Posečajte sestanke in odločajte po demokratsko o svojih interesih. Kadarkoli

potrebujete nasvet ali pomoč, obrnite se na unijo. Funkcionarji so vedno pripravljeni pomagati.

Unijski tolmači vam bodo tudi pomagali, če boste imeli jezikovno težkočo.

L. SHORT

zvezni tajnik

188 George Street
SYDNEY

Tel.: BU 4021

WEAR YOUR
UNION BADGE

Supplies at
Branch Office

188 George Street,
Trades Hall, Union St.
280 Crown St.,
20 Main St.,
30 Latrobe St.,
Trades Hall, Grote St.,
Trades Hall, Edward St.,
Jamieson St.,
Trades Hall, Davey St.,

SYDNEY
NEWCASTLE
WOLLONGONG
LITHGOW
MELBOURNE, VIC.
ADELAIDE, S.A.
BRISBANE, Q.LD
WHYALLA, S.A.
HOBART, TAS.